

DOPING

Het verkeerde pilletje van Onana

Een profvoetballer - van Ajax, nota bene - betrapt op doping! Het nieuws van het verkeerde pilletje van keeper André Onana sloeg in als een bom. Het was al weer een tijd geleden dat de topsport in ons land te maken kreeg met een sensationele dopingovertreding. De laatste jaren zijn het namelijk vooral onwetende sporters van de tweede garnituur die tegen de lamp lopen en daar veel zwaarder voor gestraft worden dan Onana.

Afgaande op de laatste jaarcijfers (2019)¹ van de Dopingautoriteit beoefent de Nederlandse sporter zijn sport nagenoeg schoon. Bij de in totaal ruim drieduizend uitgevoerde urine- en bloedcontroles gingen slechts 36 keer - iets meer dan 1 procent - de alarmbellen af. Omdat tweederde van de positieve uitslagen te maken had met een middel waarvoor de sporter een medisch attest had gekregen, bleef de teller op slechts 15 dopingovertredingen staan. Dat is ruim binnen het door de Dopingautoriteit geformuleerde streven van maximaal 1 procent positieve gevallen bij Nederlandse sporters.

Finetuning

Dat de eerste keeper van Ajax dan bij een controle tegen de lamp loopt, omdat hij naar eigen zeggen de plaspil van zijn vrouw voor een paracetamolletje aanzag, mag zodoende een unicum heten. De huidige dopingcontroles - in 2019 waren het er 201 in het Nederlandse voetbal¹ - worden vooral ingezet als afschrikmiddel en zijn niet toereikend om het ware gebruik van verboden middelen in de sport op te

sporen, zo laten ook de prevalentiecijfers zien.² Ten eerste wordt geen enkele sporter heel grondig in de gaten gehouden. In het vorig jaar verschenen rapport 'Antidopingbeleid in de topsport' gaf één op de vijf geënquêteerde topsporters aan dat ze het jaar ervoor helemaal niet gecontroleerd waren. Het jaargemiddelde lag op 3,1 dopingcontroles per sporter.³ En in de sporten waarin er wel geregeld controles zijn, is er steeds meer sprake van *finetuning* van het gebruik van middelen, zo suggereert onderzoek van Bureau Beke en de VU.⁴ Volgens een aantal respondenten wordt 'bij de topsport op een "wetenschappelijke manier" doping gebruikt'. Iemand uit de atletiek verklaart: 'Er is veel veranderd de laatste tijd. Het zijn nu vooral de zielige gevallen - en niet de absolute topsporters - die gepakt worden.'

Omgekeerde bewijslast

Die 'zielige gevallen' zijn onbekende amateursporters uit vaak niet-Olympische sporten zoals cricket, darts en de onderwatersport. En als het om een wielrenner of atleet gaat, dan zijn het 'kleine' sporters als Jordi van Loon en Hinke Schokker, die bij hun eerste dopingcontrole positief testten en vertellen onvoldoende voorgelicht te zijn over de dopingregels.^{5,6} Maar die vervolgens wel keihard getroffen worden door diezelfde regels. De standaardstraf voor een dopingovertreding is inmiddels vier jaar schorsing; bij niet-intentioneel gebruik komt men vaak uit op twee jaar niet sporten. De betrapten kunnen vaak geen kant uit, omdat volgens het dopingreglement iedere sporter zelf verantwoordelijk is voor alles wat in zijn of haar lichaam terecht komt. In tegenstelling tot het strafrecht, waar een verdachte onschuldig is tot het tegendeel bewezen is, werkt dit bij dopingzaken precies andersom.

Verschil

Veel kans op strafverlaging is er meestal niet. Van alle 78 dopingzaken in ons land sinds 2013 werd bij 85 procent de strafeis door de tuchtrechter overgenomen, of ging de straf zelfs omhoog. In slechts vier gevallen ging de sporter vrijuit, zo liet onderzoek van Pointer zien.⁶ Het is volgens het radioprogramma het resultaat van 'the war on doping' die de laatste jaren in gang is gezet. Een bikkelharde strijd tegen dopingzondaars die vooral Nederlandse amateurs treft, die vervolgens kansloos zijn tegen het systeem. 'Gelukkig' is er nu Andre Onana, die op eigen amateuristische wijze tegen de lamp is gelopen. Zijn schorsing lijkt echter wel opvallend laag te gaan uitvallen: slechts één jaar is de eis. Verschil tussen profs en amateurs zal er altijd blijven wanneer het om doping gaat.

Jurgen van Teeffelen

Foto: Shutterstock

1. <https://jaarverslag.dopingautoriteit.nl/2019/nl>
2. <https://jurgenvanteeffelen.nl/dopingbestrijding-een-verloren-zaak/>
3. https://www.kenniscentrumportenbewegen.nl/kennisbank/publicaties/?antidopingbeleid-in-de-nederlandse-topsport&kb_id=25383&kb_q=

4. <https://bureaubeke.nl/publicaties/sterk-spul/>
5. <https://www.sportknowhow.nl/nieuws-en-achtergronden/column-xl/item/125373/de-nederlandse-amateursporter-een-makkelijke-dopingprooi>
6. <https://pointer.kro-ncrv.nl/veel-sporters-kansloos-in-dopingzaak>